

3. Novykova V. S. Spetsyfyka raboty kontsertmeistera v klassakh dukhovnykh ynstrumentov, skrypky, vokala. Metodicheskaia rabota / V. S. Novykova. – Serov, 2015. – 11 s.
4. Hlopotova A. A. Interpretacija dzhazovih standartiv u koncertmejsters'kij dijalnosti pianista / A. A. Hlopotova, V. V. Jurchuk, S. O. Olejnikov // Molodij vchenij. – 2018. – № 1. – S.187–190.

Боровицкая А. Н., Ключева С. В. Методические аспекты формирования навыков работы концертмейстера-пианиста

В статье рассмотрена специфика формирования работы концертмейстера с различными исполнителями. Подчеркнуто, что требования к пианистам выдвигаются довольно похожие и более того – тождественные во многих пунктах. Работа концертмейстера предполагает умение адаптироваться под требования исполнителей, с которыми они работают. Кроме этого, большую роль в профессиональной деятельности пианиста-концертмейстера играет потребность подстраиваться под манеру преподавателя по специальности. Отмечено, что работа с вокалистами (академическое пение и эстрадное пение), с инструменталистами-солистами, дирижерами имеет ряд существенных различий. Концертмейстер должен обращать внимание на создание дуэта и соразмерное сочетание вокального и инструментального начал, сюда относятся соблюдение динамического баланса, необходимость поддержки вокалиста, выделение ключевых тонов, которые помогли бы певцу. К проблемам, которые возникают перед концертмейстерами-пианистами, можно отнести постоянно растущий репертуар, который надо мастерски играть, необходимость совмещать функции пианиста и преподавателя. При работе с симфоническими дирижерами концертмейстер должен иметь очень большой слуховой опыт, зная и в практическом измерении много различных произведений для симфонического оркестра. Причем направление этого опыта должно сочетаться с умением воссоздать нужное тембровое звучание.

Ключевые слова: концертмейстер, пианист, вокалист, дирижер, методика, слуховой опыт, ансамбль.

Borovitskaya O. M., Klyueva S. V. Methodological aspects of formation of work of concertmaster-pianist work

The article deals with the specifics of the formation of the concertmaster with different performers. It is emphasized that requirements for pianists are quite similar and moreover – identical in many points. The work of the concertmaster involves the ability to adapt to the requirements of the performers with whom they work. In addition, the role of the professional pianist-concertmaster plays is important in the need to adapt to the style of a specialist teacher. It is noted, that work with vocalists (academic singing and pop singing), with instrumentalists-soloists, conductors has a number of essential differences. Concertmaster should pay attention to the creation of a duet and joint combination of vocal and instrumental principles, including the observance of the dynamic balance, the need to support the vocalist, the selection of key tones that would help the singer. The problems faced by pianist concertmasters include the constantly growing repertoire, which needs to be skillfully played, the need to combine the functions of a pianist and a teacher. When working with symphonic conductors, the concertmaster must have an extremely great auditory experience, knowing in practical terms many different works for the symphony orchestra. Moreover, the direction of this experience should be combined with the ability to reproduce the desired tone sound.

Key words: concertmaster, pianist, vocalist, conductor, methodology, auditory experience, ensemble.

УДК 378.147.091.33:613.954]:005.336.2

Бутенко В. Г.

**СУЧАСНИЙ СТАН ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ
ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ
ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Стаття присвячена аналізу нормативних документів підготовки майбутніх вихователів до формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності: Стандарту вищої освіти в Україні, навчального плану підготовки, робочих програм навчальних дисциплін за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта». Визначено, що навчальні дисципліни професійно орієнтованого і вибіркового циклу, пов'язані з тематикою дослідження, спрямовані на формування, збереження та зміцнення здоров'я дошкільників частково і фрагментарно, оскільки не мають першочергового завдання. Здійснено моніторинг формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Зумовлено актуальність розроблення та впровадження в систему підготовки майбутніх вихователів спецкурсу «Формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності».

Ключові слова: підготовка майбутніх вихователів, здоров'язбережувальна компетентність, дошкільники, ігрова діяльність, Стандарт вищої освіти, навчальний план, робоча програма.

Сучасна система освіти має на меті виховання здорової особистості, яка дбає про власне здоров'я та здоров'я оточуючих, прагне вести здоровий спосіб життя і формувати його в молодого покоління. Водночас в останні роки спостерігається значне погіршення стану здоров'я дітей. Кількість абсолютно здорових дітей

знизилась за останнє десятиріччя з 23% до 15%, збільшилась кількість дітей з хронічними захворюваннями. Близько 20–27% дітей вважаються такими, що часто хворіють [4, с. 101]. Такі показники зумовлює несприятлива екологічна обстановка, наявність шкідливих для здоров'я звичок, малорухливий спосіб життя, політична нестабільність, матеріальна скрута, неякісне харчування і чинники виникнення соматичних, психічних і соціальних хвороб, насамперед у дітей. Зазначені реалії актуалізують необхідність формування в дітей навичок бережливого ставлення до здоров'я, дотримання здорового способу життя та висвітлюють і певні недоліки освітньо-виховного процесу як ВНЗ, де безпосередньо готують майбутніх вихователів, так і закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО), оскільки чітко прослідковується недостатня обізнаність дітей щодо особливостей дотримання здорового способу життя.

Як зазначає Р. Куліш, «головний організатор педагогічного процесу в ЗДО – вихователь. Від нього значною мірою залежить розвиток особистості і пізнавальних процесів дошкільників, підготовленість до подальшого навчання. Для успішної діяльності вихователь ЗДО має оволодіти певною сукупністю знань, умінь, навичок, а також виховувати в собі позитивні особистісні якості» [6], тобто сформувати певні професійні компетентності загалом та здоров'язбережувальні зокрема. Тому підготовку майбутніх вихователів до формування в дошкільників здоров'язбережувальної компетентності (далі – ЗЗК) засобами ігрової діяльності вважаємо вагомим складником навчально-виховного процесу вищої школи.

Проблему формування сучасного вихователя досліджували такі науковці, як Г. Беленька (формування фахової компетентності майбутнього вихователя); О. Богініч, З. Борисова (підготовка вихователя до розвитку особистості дитини в дошкільному віці); Н. Белікова, В. Бобрицька, О. Дворнікова, С. Кондратюк, Н. Панчук (формування ЗЗК у навчальному процесі ВНЗ), Ю. Бойко, С. Гуменюк, Д. Вороніна, О. Ландо (аспект здоров'язбереження студентів ВНЗ); Т. Жаровцева, О. Пехота, Т. Танько, Г. Троцько (зміст, етапи, компонентний склад професійно-педагогічної підготовки вихователя); Л. Соколенко (формування культури ЗСЖ студентів ВНЗ); Н. Башавець (формування культури здоров'язбереження).

Мета статті – здійснення аналізу нормативних документів щодо підготовки майбутніх вихователів до формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності.

У контексті нашого дослідження погодимося з думкою Н. Кравчук [5], яка зазначає, що формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників, передусім, має відповідати вимогам сучасності, мати свою специфіку та ґрунтуватися на основних дидактичних закономірностях побудови процесу фахової підготовки у ВНЗ. Отже, щоб визначити, чи повною мірою реалізується у ВНЗ підготовка майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності, необхідно здійснити аналіз нормативних документів вищої школи. Потенційне значення для підготовки фахівців зазначеного напрямку мають нормативні документи – Стандарт вищої освіти України, навчальний план підготовки, робочі програми навчальних дисциплін, освітньо-професійна програма (ОПП) та освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта».

У контексті зазначеного доцільно проаналізувати зміст галузевого Стандарту вищої освіти [7]. Результат розгляду дає змогу констатувати, що Стандарт підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти – бакалавра – з галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 012 «Дошкільна освіта» розроблений згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» [2] й відповідає першому (освітньому) рівню вищої освіти та шостому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації [7].

Галузевий Стандарт пропонує перелік компетентностей майбутнього вихователя: інтегральних, загальних і спеціальних (фахових). Також стандартом визначено професійні декларативні і процедурні знання та професійні вміння і навички, якими має оволодіти майбутній висококваліфікований фахівець, здатний організувати цілісний освітньо-виховний процес для реалізації Базового компонента дошкільної освіти [5].

Визначено, що згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій (ДК 003: 2010) бакалавр дошкільної освіти може обіймати посади, подані в табл. 1 [3]. А згідно з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) [9] бакалавр дошкільної освіти може обіймати посаду (234) – Primary School and Early Childhood Teachers.

Беручи до уваги все вищезазначене, можемо дійти висновку, що спеціальність «Дошкільна освіта» є водночас сучасною і класичною, з постійним попитом на фахівців. Випускники мають академічне право продовження освіти за ступенем вищої освіти «магістр» за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» або за іншими спорідненими спеціальностями в Україні або європейському чи світовому освітньому просторі. Треба зазначити, що, за даними Статистичного бюро України, останніми роками приріст населення поступово збільшується, а отже, й попит на вихователів тільки зростає [8], і те, яким постане сучасний вихователь, суттєво залежить від організації навчально-виховного процесу ВНЗ.

За логікою цього дослідження наступним кроком треба розглянути навчальний план для спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (бакалавр), щоб виявити дисципліни, за якими можлива підготовка майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності. Здійснений аналіз виявив, що в циклі професійної підготовки найбільш вагомими для реалізації зазначеної проблеми є дисципліни професійно орієнтованого циклу, подані в таблиці 2. Ці дисципліни є досить об'ємними як за обсягом матеріалу, так і за кількістю кредитів і годин та безпосередньо можуть формувати ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності.

Аналіз навчального плану підготовки майбутніх вихователів ЗДО також показав, що не меншою мірою торкаються зазначеної проблеми дисципліни циклу загальної підготовки, подані у таблиці 3.

Отже, з 240 кредитів підготовки бакалаврів лише 62 кредити виділяється на вивчення валеологічно спрямованих дисциплін, що не дає можливості детально прослідкувати, чи справді ефективно реалізується підготовка майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності. Тому постає необхідність проаналізувати робочі програми визначених дисциплін. Для аналізу були взято робочі програми, подані в Інтернеті на сайтах вишів України, в яких здійснюється професійна підготовка фахівців спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (бакалавр) (Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, Київський університет імені Бориса Грінченка, Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини).

Так, здійснюючи аналіз робочої програми дисципліни «Педагогіка дошкільна», зазначимо, що її метою є формування у студентів цілісної системи теоретичних знань та практичних умінь із педагогіки дошкільної як науки про виховання та навчання дітей від народження до вступу до школи. Аналіз зазначеної робочої програми дає змогу вважати, що «Педагогіка дошкільна» доцільно й позитивно впливає на підготовку майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності, проте на окресленій проблемі увага чітко не фокусується й ефективність її реалізації не забезпечується.

Щодо дисциплін «Теорія та методика валеологічної освіти дошкільників» та «Теорія та методика фізичного виховання», то ми вважаємо, що їх мета та завдання тісно взаємопов'язані, тому здійснимо аналіз

Таблиця 1

Показник професійних назв робіт

№ з/п	Код класифікатора професій (КП)	Назва професії
1.	2332	Вихователь дошкільного навчального закладу
2.	2445.2	Практичний психолог
3.	2340	Вчитель з корекційної освіти
4.	2340	Вчитель-логопед
5.	2340	Вихователь-соціальний працівник у роботі з дітьми з особливими потребами
6.	2351.2	Методист з фізичної культури
7.	2359	Методист-валеолог
8.	5131	Гувернер
9.	2351.2	Вихователь-методист
10.	2332	Методист з дошкільної освіти
11.	3320	3320 – Фахівці з дошкільного виховання
12.	3474	3474 – Організатор культурно-дозвілєвої діяльності

Таблиця 2

Навчальні дисципліни професійно орієнтованого циклу, пов'язані з тематикою дослідження

№ з/п	Шифр за ОПП	Назви навчальних дисциплін	К-сть кредитів	Обсяг годин
1.	2.03	Педагогіка дошкільна	6	180
2.	2.06	Теорія та методика валеологічної освіти дошкільників	8,5	255
3.	2.07	Основи природознавства з методикою	8	240
4.	2.09	Теорія та методика фізичного виховання	4,5	135
5.	2.01	Педіатрія	8	240
Усього:			35	880

Таблиця 3

Навчальні дисципліни вибіркового циклу, пов'язані з тематикою дослідження

№ з/п	Шифр за ОПП	Назви навчальних дисциплін	К-сть кредитів	Обсяг годин
1.	1.06	Анатомія дитини	6	180
2.	1.08	Екологія	3	90
3.	1.10	Дитяча та педагогічна психологія	8	240
4.	2.20	Дошкільна гігієна	4	120
5.	2.21	Ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	3	90
6.	2.23	Сучасні концепції виховання й освіти дошкільників	3	90
Усього:			27	810

їх робочих програм одночасно. Зазначимо, що метою обраних дисциплін є забезпечення кваліфікаційної компетентності педагога у збереженні та зміцненні здоров'я дошкільників, їхнього фізичного розвитку, сприяння світоглядному переосмисленню пріоритетності цього напрямку. Валеологічні знання дають змогу формувати у студентів свідоме дбайливе ставлення до здоров'я як найвищої людської цінності. Крім цього, фахівці з дошкільної освіти мають бути підготовленими до проведення заходів зі збереження, формування та зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку. Аналізуючи можливість вищезазначених дисциплін для підготовки майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності, вважаємо їх найбільш ефективними, оскільки студенти упродовж їх вивчення здобувають такі знання й уміння, що безпосередньо торкаються здоров'язбереження дошкільників загалом та впливають на реалізацію окресленої проблеми зокрема. Але формування здорового способу життя робочими програмами визначено на рівні формування звички, натомість можемо констатувати необхідність формування ЗЗК у дошкільників, тому вважаємо, що опанування майбутніми вихователями дисциплін «Теорія та методика валеологічної освіти дошкільників» та «Теорія та методика фізичного виховання» стовідсотково не забезпечать їх підготовку до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності.

Щодо аналізу робочої програми дисципліни «Основи природознавства з методикою», обраної нами як потенційної для вирішення проблеми дослідження, зазначимо, що її метою є формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти, що ґрунтується на вивченні об'єктів та явищ природи, змістів та методів ознайомлення дітей з ними, форм організації навчально-виховної роботи в умовах суспільного дошкільного виховання та сім'ї. Беручи до уваги все вищезазначене, ми дійшли висновку, що визначені знання та уміння, хоч безпосередньо і торкаються формування здорового способу життя дошкільників, проте більш спрямовані на збереження навколишнього середовища, ніж на формування ЗЗК дошкільників.

Щодо дисципліни «Педіатрія», то завдання цього курсу полягає в ознайомленні майбутніх вихователів з питаннями анатомії і фізіології дітей раннього і дошкільного віку; гігієнічними основами виховання здорової дитини та загартовування її організму; основними захворюваннями, що часто зустрічаються у дітей дошкільного віку. На нашу думку, ця дисципліна відіграє важливу роль у підготовці майбутніх вихователів до формування здорового способу життя дошкільників, але отримані знання та уміння з цієї дисципліни спрямовані лише на зовнішній вплив на дошкільника, що не повною мірою забезпечує формування ЗЗК дошкільників.

Перейдемо до розгляду робочих програм навчальних дисциплін циклу загальної підготовки, а саме «Анатомія дитини», «Екологія», «Дитяча та педагогічна психологія». Здійснений аналіз дав змогу дійти висновку, що у контексті цього дослідження у межах окресленої проблеми важливим є здобуття студентами таких знань та умінь з дисципліни «Анатомія дитини»: зв'язок організму з навколишнім середовищем і фактори, що зберігають чи порушують здоров'я; складники і фактори формування здорового способу життя; вміння використовувати науково обґрунтовані гігієнічні рекомендації з організації навчально-виховного процесу, режиму дня і відпочинку, харчування дітей, обладнання, планування і благоустрою ЗДО; обґрунтування необхідності для сучасної людини набуття ЗЗК; визначення основних чинників формування здорового способу життя; пояснення шкідливості впливу факторів ризику на здоров'я людини. Дисципліна «Екологія» забезпечує майбутніх вихователів ЗДО знаннями головних положень сучасної екології та основних питань раціонального природокористування та ресурсозбереження й вміннями вести природоохоронну роботу серед населення; застосуванням знань з основ економіки у професійній діяльності. Робоча програма навчальної дисципліни «Дитяча та педагогічна психологія» є актуальною для нашого дослідження тим, що впродовж її вивчення студенти засвоюють знання з основ педагогічної психології: психологічні особливості навчання та виховання, види соціальних інститутів виховання, психологічну сутність педагогічної діяльності та опановують уміння враховувати в освітньо-виховному процесі сенситивні періоди розвитку дитини. Звісно, визначені мета та завдання дисциплін циклу загальної підготовки мають вагомий вплив на підготовку майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності, але забезпечують її фрагментарно й не систематично, бо не мають його за першочергове завдання.

Далі нами здійснено аналіз навчальних дисциплін, визначених з вибіркового циклу, поданих у табл. 3. Зокрема, знання та уміння з дисципліни «Дошкільна гігієна» передбачають здійснення запобіжних заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я молодого покоління; обґрунтовують оздоровчі заходи, спрямовані на зниження захворюваності та гармонійний розвиток дошкільників. Робоча програма дисципліни «Ознайомлення дітей із суспільним довкіллям» передбачає здобуття студентами знань основ безпеки життєдіяльності, теоретичної основи та практичного досвіду ознайомлення дітей із суспільним довкіллям та умінь: здійснювати спостереження за соціальною поведінкою дитини, виявляючи різноманітні її характеристики в процесі діяльності та в повсякденні. Навчальна дисципліна «Сучасні концепції виховання і освіти дошкільників» має на меті: ознайомити студентів із сучасними підходами до організації системи дошкільної освіти в різних країнах; сприяти вихованню кращих моральних рис особистості майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу: любові та поваги до особистості дитини.

Аналіз робочих програм, циклу вибірових дисциплін підтвердив актуальність проблеми підготовки майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності, оскільки опану-

вання жодної з обраних дисциплін, як окремо, так і разом, не забезпечує ефективність зазначеної підготовки.

Натомість в ОПП для спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (бакалавр) чітко визначено перелік фахових компетентностей, якими має володіти вихователь. Серед них вагомими у межах нашого дослідження є такі: здатність до формування у дітей дошкільного віку навичок ЗСЖ як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості; здатність до організації і керівництва ігровою (провідною) діяльністю дітей дошкільного віку, проте не менш важливими є й такі: здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності; здатність до формування у дошкільників навичок екологічно доцільної поведінки в природі [7].

Формування вищезазначених компетентностей має допомогти вирішувати визначені в ОКХ [7] типові задачі, що постають у професійній діяльності майбутніх вихователів, а саме:

- формування здорового способу життя;
- охорона та зміцнення здоров'я дітей на заняттях та у повсякденному житті;
- забезпечення комплексного підходу до проблеми зміцнення здоров'я дитини;
- забезпечення позитивних зрушень фізичного розвитку дошкільників та стану їх здоров'я;
- забезпечення фізичного та психічного здоров'я дитини.

Спираючись на все вищезазначене, можемо дійти висновку, що нормативними документами та результатами аналізу навчального плану й робочих програм обраних дисциплін визначено необхідність цілеспрямованого формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності.

Логіка цього дослідження вимагає визначення реального стану зазначеної підготовки та здійснення моніторингу формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності в освітньому процесі ЗДО. Для цього в процесі констатувального експерименту нами був проаналізований сучасний стан професійної підготовки вихователів відповідно до тематики дослідження шляхом анкетування. В анкетуванні взяли участь 73 респонденти-вихователі Сумських ЗДО (ясла-садок) № 1 «Ромашка», № 33 «Маринка», № 40 «Дельфін». У дослідженні брали участь вихователі зі стажем роботи від 1 до 10 років. Під час обрання цих вікових меж ми спиралися на думку С. Дяченко [1], яка стверджує, що вихователі в ці роки більш умотивовані до виконання професійних обов'язків, деякі працюючі вихователі нещодавно закінчили навчання у ВНЗ, що, своєю чергою, дає змогу простежити якість підготовки фахівців до формування ЗЗК дошкільників.

Анкетування вихователів дало змогу визначити їхню позицію до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності, а також отримати інформацію про рівень їх власної ЗЗК. Запропоновані питання анкети були спрямовані на визначення обізнаності вихователя з питань здоров'язбереження, засобів ігрової діяльності та на розкриття шляхів професійної діяльності вихователів, що безпосередньо реалізують формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності.

За результатами опитування виявилось, що 87% респондентів вважають формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності перспективним і необхідним щодо вагомості знань та умінь з окреслюваного питання, а 64% опитуваних (так – 31%, так, можливо – 33%) вважають їх необхідними та можливими для використання в професійній діяльності. Натомість 21% вихователів не змогли дати відповідь на це запитання, що свідчить про їхню недостатню обізнаність у цій галузі. Результати, отримані на запитання «Чи вважаєте ви себе фахівцями у галузі формування ЗЗК?», виявили, що лише 7% респондентів вважають себе фахівцями, ще 3% – визначають себе фахівцями середнього рівня, водночас 44% не вважають себе фахівцями, а 11% опитуваних взагалі дали відповідь – «відсутні знання про формування здоров'язбережувальної компетентності». Результати анкетування подані на рис. 1.

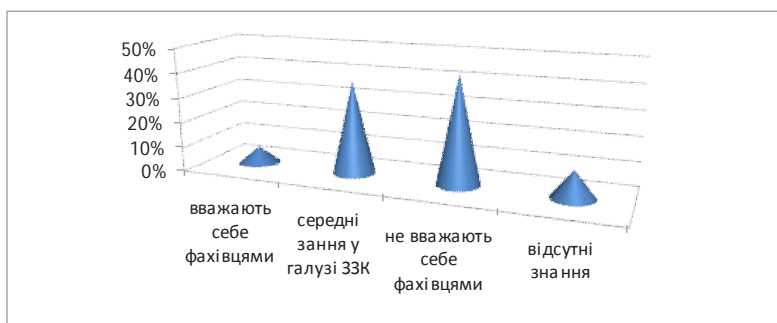

Рис. 1. Рівень формування ЗЗК за оцінками вихователів

Натомість 86% респондентів загалом знайомі із засобами ігрової діяльності та лише 14% здатні використовувати їх для формування ЗЗК. Результати відповіді на запитання стосовно обізнаності вихователів з науково-педагогічними виданнями (книги, журнали, альманахи, в Інтернеті тощо), у яких можна одержати інформацію щодо формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності, свідчать про суттєву методичну прогалину в галузі цих знань, оскільки 76% респондентів відповіли – ні, лише 24% – так. Проте

майже всі вихователі – 92% намагаються формувати ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності під час своєї професійної діяльності (відповідь так – 28%, так, намагаються – 64%). Ці результати свідчать про невідповідність наявних знань вихователів щодо формування ЗЗК дошкільників для безпосередньої професійної діяльності.

З'ясування шляхів отримання вихователями знань та умінь для формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності показало, що більшість респондентів – 65% отримали їх самостійно, лише 25% – під час навчання (у ВНЗ – 13%, закінчення курсів – 12%) (див. рис. 2). Ці результати свідчать про необхідність внесення певних змін у моделювання системи підготовки майбутніх вихователів у ВНЗ. Що і підтверджують результати, отримані на запитання «Чи є достатньою фахова підготовка майбутнього вихователя у Вашому вищому навчальному закладі для формування ЗЗК засобами ігрової діяльності?», за якими 47% вихователів не в змозі дати відповідь на це запитання, 15% вважають, що фахова підготовка була достатньою, а 38% – що ні.

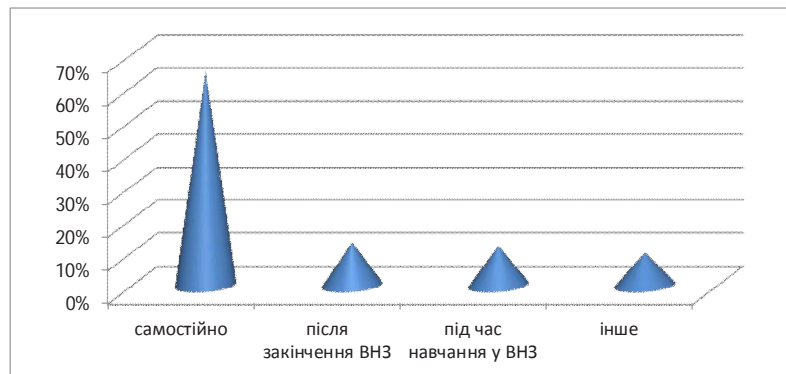

Рис. 2. Спосіб здобуття знань та умінь вихователями для формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності

Беручи до уваги відповіді респондентів, очікуваними були дані, отримані на запитання «Що Ви вважаєте за потрібне змінити під час підготовки майбутнього вихователя для формування ЗЗК засобами ігрової діяльності?»: 23% визначили необхідність займатися самоосвітою в цій галузі, 28% – задоволені системою навчання у ВНЗ, та все ж 43% – вважають за необхідне створення окремого спецкурсу для розв'язання окресленої проблеми, що, з нашого погляду, безпосередньо пов'язане з тим, що 78% респондентів відзначають суттєве погіршення стану здоров'я дошкільників за останні роки. Отже, опитування вихователів дало змогу конкретизувати стан професійної підготовки майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності.

Висновки. Отже, результати аналізу нормативних документів (ОПП і ОКХ), навчального плану й робочих програм обраних дисциплін та анкетування вихователів показали, що натепер формуванню ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності не приділяється належна увага, що й зумовлює актуальність розроблення та впровадження в систему підготовки майбутніх вихователів спецкурсу «Формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності».

Отже, на основі вищезазначеного було визначено такий етап дослідження, що передбачає розроблення моделі підготовки майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності та впровадження у навчально-виховний процес вищої школи спецкурсу з підготовки майбутніх вихователів до формування ЗЗК дошкільників засобами ігрової діяльності.

Використана література:

1. Дяченко С. В. Підготовка майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників : дис... канд. пед. наук : 13.00.04 / С. В. Дяченко ; Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2009. – 225 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/1556-18>.
3. Класифікатор професій України ДК 003:2010 (чинний) станом на 26.10.2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/spravochniki/klassifikatory/statisticheskie-klassifikatory/klassifikator-profesiy-kr-950586.html>.
4. Кисла О. Формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку засобами здоров'язбережувальних технологій / О. Кисла, А. Кошель // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014. – № 9 (2). – С. 101–106.
5. Кравчук Н. П. Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності в майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів / Н. П. Кравчук // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2015. – № 8 (52). – С. 135–146.
6. Куліш Р. В. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до професійної діяльності / Р. В. Куліш // Науковий вісник імені В. О. Сухомлинського. – Випуск 1.45 (106). – С. 73–77.
7. Стандарт вищої освіти в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/>.

8. Статистичне бюро України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ/2017/ds/kn/kn_u/kn0617_u.html
9. International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_172572.pdf.

References:

1. Diachenko S. V. (2009). Pidhotovka maibutnix vykhovateliv do formuvannya osnov kompiuternoi hramotnosti starshykh doshkilnykiv [Training of the future teachers for forming foundations of computer literacy of senior preschoolers] (PhD thesis). Luhanskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka. Luhansk. 225 s. [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» № 1556-VII vid 01.07.2014 r. [Law of Ukraine "On higher education" № 1556-VII on 01.07.2014]. Mode of access: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/1556-18>. [in Ukrainian].
3. Klasyfikator profesii Ukrainy DK 003:2010 (diiuchy) stanom na 26.10.2017 roku [Classification of occupations DK 003:2010 (valid) on 26.10.2017]. Mode of access: <https://buhgalter911.com/spravochniki/klassifikatory/statisticheskije-klassifikatory/klasifikator-profesiy-kp-950586.html>. [in Ukrainian].
4. Kysla O., Koshel A. (2014). Formuvannya zdoroviazberezhuvalnoi kompetentnosti u ditei doshkilnoho viku zasobamy zdoroviazberezhuvalnykh tekhnolohii [Formation of health-saving competence in children of preschool age by means of health-saving technologies]. Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia [Problems of modern teachers' training]. № 9 (2). S. 101–106. [in Ukrainian].
5. Kravchuk N. P. (2015). Pedagogichni umovy formuvannya zdorov'iazberezhuvalnoi kompetentnosti v maibutnix vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv [Pedagogical conditions of formation of health-saving competence in the future teachers of preschool education institutions]. Pedagogichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii [Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies]. № 8 (52). S.135–146. [in Ukrainian].
6. Kulish R. V. Pidhotovka maibutnix fakhivtsiv doshkilnoi osvity do profesiinoi diialnosti [Training of the future specialists in preschool education for professional activity]. Naukovyi visnyk imeni V. O. Sukhomlynskoho [Scientific bulletin named after V. O. Sukhomlynsky]. Vypusk 1.45 (106). S. 73–77. [in Ukrainian].
7. Standart vyshchoi osvity v Ukraini [Standard of higher education in Ukraine]. Mode of access: <http://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/>. [in Ukrainian].
8. Statystychnе biuro Ukrainy [Statistic bureau of Ukraine]. Mode of access: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ/2017/ds/kn/kn_u/kn0617_u.html. [in Ukrainian].
9. International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08). Mode of access: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_172572.pdf. [in English].

Бутенко В. Г. Современное состояние подготовки будущих воспитателей к формированию здоровьесберегающей компетентности дошкольников средствами игровой деятельности

Статья посвящена анализу нормативных документов подготовки будущих воспитателей к формированию здоровьесберегающей компетентности дошкольников средствами игровой деятельности: Стандарта высшего образования в Украине, учебного плана подготовки, рабочих программ учебных дисциплин по специальности 012 «Дошкольное образование». Определено, что учебные дисциплины профессионально ориентированного и выборочного цикла, связанные с тематикой исследования, направлены на формирование, сохранение и укрепление здоровья дошкольников частично и фрагментарно, поскольку не имеют первоочередной задачи. Осуществлен мониторинг формирования здоровьесберегающей компетентности дошкольников средствами игровой деятельности в образовательном процессе учреждений дошкольного образования. Обусловлена актуальность разработки и внедрения в систему подготовки будущих воспитателей спецкурса «Формирование здоровьесберегающей компетентности дошкольников средствами игровой деятельности».

Ключевые слова: подготовка будущих воспитателей, здоровьесберегающая компетентность, дошкольники, игровая деятельность, Стандарт высшего образования, учебный план, рабочая программа.

Butenko V. H. Current state of preparation of the future teachers for the formation of health-saving competence of preschool children by means of game activity

The article is devoted to the analysis of normative documents for preparation of the future teachers for the formation of health-saving competence of preschool children by means of game activity: the Standard of higher education in Ukraine, the curriculum, working programs of the educational disciplines on specialty 012 "Preschool education". It has been found out that academic disciplines of the professionally oriented and optional cycle related to the research subject are aimed at formation, preservation and strengthening of preschool children's health partially and fragmentary, since they do not have a primary task. The monitoring of the formation of health-saving competence of preschool children by means of game activity in the educational process of preschool education institutions was carried out. The urgency of developing and introducing into the training system of the future teachers of the special course "Formation of health-saving competence of preschool children by means of game activity" is substantiated.

Key words: preparation of the future teachers, health-saving competence, preschool children, game activity, Standard of higher education, curriculum, working program.